

Hoofdstuk 1

Mijn moeder heeft altijd al gezegd dat ik een belabberde timing heb.

En vanmiddag bewees ik dat ze volkomen gelijk had – in het bijzijn van mijn leidinggevende, zijn leidinggevende én een hele zwik belangrijke klanten.

Nou had zij het natuurlijk over de Weense wals gehad, en over de tango en de foxtrot. 'Toe nou, schat, let op het tempo. Omarm het ritme van de muziek. Probeer het te voelen. Eén, twee, drie. Eén, twee, drie. Rom, pom, pom. Nee, voel het. Vóélen!'

Mijn huidige probleempje met de timing had betrekking op vijf Chinese zakenmannen en een zenuwinzinking.

Ik was er redelijk in geslaagd mijn rol als notulist en jaknikker te spelen en had ook nog af en toe vanaf de uithoek van de tafel een nietszeggende opmerking weten te maken. Maar toen besloot mijn verrukkelijke baas me een vraag te stellen: 'Wat vind jij, Ruth?'

Ik maakte mijn blik los van de tekening die ik op mijn kladblok had zitten krabbelen: een kamsalamander die woest aan de randen van een compostbak klauwde, in een poging eruit te komen. Zijn zwarte tong bungelde uit zijn bek. De salamander glibberde langs de bak, die glad was van de rottende groentepakjes, en gleed steeds dieper weg in een brij van maanden oude wortel- en bananenschillen.

Cramer trok één geëpileerde wenkbrauw naar me op. Dat deed hij vaak, zijn wenkbrauwen optrekken. Alice (de eenentwintigjarige

invalkracht met wie hij naar bed was gegaan, totdat hij haar vorige maand had ontslagen) noemde het 'zijn karaktertrekje'.

Ik richtte mijn blik weer op mijn kladblok en vond maar één ding: dat ik het wiebelende potlood uit Cramer Spences smerige vingers zou moeten trekken en het in zijn oog moest rammen; recht onder zijn karaktertrekkerige wenkbrauw.

Doorgaans ben ik helemaal niet agressief. En ik vond het schokkend dat ik het niet schokkend vond dat ik zulke dingen dacht.

Cramer Spence kuchte. 'Ruth?' klonk het ongeduldig.

Ik staarde naar de salamander. Naar de manier waarop zijn webberige pootjes zich vastklampten aan de kunststof rand, in een wanhopige poging te ontsnappen aan de ontbindende rotzooi waarin hij dreigde te verdrinken. Ik herinnerde me hoe de vingers van Cramer Spence twee uur geleden in de personeelskeuken langs mijn ruggengraat waren geglibberd. Ik voelde gewoon weer zijn hete, vochtige adem die ik had gevoeld toen hij mompelde hoe geweldig mijn boezem uitkwam in dit topje en of ik niet een knoopje los wilde maken om het de Chinese klanten naar de zin te maken.

Mijn hand ging onbewust naar de bovenkant van mijn hooggesloten blouse, trok die langs mijn schrale huid en werkte zich schokkerig een weg naar beneden, tot mijn sleutelbeen er als een iel kippenbot bovenuit stak.

Er ontplofte iets in mijn hoofd; in miljoenen stukjes.

Die salamander was ik.

'Ik vind dat je hand, toen je vorige week mijn achterwerk greep, aanvoelde als een plastic zak met worstjes die zo oud en ranzig waren dat ze in de zak op de loop gingen.'

Cramer verslikte zich. Zijn baas ging rechtop zitten en begon nu wel enige interesse te tonen.

'En ik vind dat je uit je mond stonk toen je zeurde dat ik niet zo stijf moest doen. Alsof je net slakken had gegeten.'

De Chinese zakenmannen fronsten. Hun tolk, een Aziatische vrouw met lange benen, glanzende lippenstift en dik, golvend haar, snoof.

Ik stond op en schoof netjes mijn stoel terug aan de vergader-tafel. Wat professioneel! Zelfs midden in een zenuwzinking hield

ik me aan de veiligheidsvoorschriften. 'Ik vind ook dat ik niet langer kan werken voor iemand wiens wenkbrauwen me doen denken aan een oerlelijke vrouwelijke travestiet.'

Ik pakte mijn flesje water, slingerde mijn goedkope handtas over mijn schouder en banjerde de kamer uit. Ik slaagde erin alle drie de trappen af te komen, de hal door te lopen en naar buiten, de lege straat in, voordat ik in een hysterische, hikkende huilbui uitbarstte die beter bij mijn veertienjarige dochter paste.

Ik liet me tegen de betonnen muur van het aangrenzende gebouw zakken – buiten het zicht van de kantoorramen – en verbaasde me over de afschuwelijke dingen die ik gezegd en gedaan had.

Even later, in de bus naar huis, naar Woolton, de buitenwijk van Liverpool waar ik woonde, negeerde ik de blikken van mijn medepassagiers. Ik probeerde mezelf weer in de hand te krijgen door mijn problemen uit te pluizen, zoekend naar een positief punt.

Geen baan. Een stapel ongeopende rekeningen. Een tienerdochter die haar haar móést verven en schoenen van Dr. Martens móést hebben. Een overleden partner die geen testament had achtergelaten, noch een levensverzekering of wat dan ook om de kosten op te brengen voor ons huis met vier slaapkamers, een en-suite badkamer, een dubbele garage en een hoge hypotheek. Geen uitweg. Op eentje na.

Ik zou mijn moeder moeten bellen.

Het was anderhalf jaar geleden dat mijn partner Fraser was omgekomen bij een auto-ongeluk. Omdat ik al eerder een groot verlies had geleden, waren de angst, de schok, de wanhoop en de fysieke pijn herkenbaar voor me; het was alsof mijn hart in een bankschroef zat, waardoor ik amper kon ademen. Ik wist dat ik erdoorheen zou komen, door dat immense zwarte moeras van verdriet. Ik wist dat Maggie (mijn dochter) erdoorheen zou komen, al zou ze voor het leven getekend zijn. Ik deed moeilijk (en raakte regelmatig in paniek) over kwesties als de container aan de weg zetten, de auto weer aan de praat krijgen, of Frasers moeder bolwerken.

Maar het was geen moment in me opgekomen dat ik me zorgen zou moeten maken op financieel gebied. Maggies vader was rijk

geweest. Wij waren rijk. Toen begon ik bankafschriften te bekijken. En rekeningen. Ik nam de telefoon op. En uit de geheime schaduwen van Frasers mannenwereld kroop een groot, spartelend schuldenmonster, dat groeide bij elke dreigende stap.

Ik weerhield het monster ervan ons levend op te vreten doordat ik een baan had, handig de schuldeisers van me af wist te houden en elk dubbeltje omdraaide.

Totdat Cramer Spence op het leuke idee was gekomen zijn verlekkerde pijlen op de erbarmelijke weduwe te richten. Nu was ik de controle kwijt, werd ik gek van de zorgen en kon ik geen kant meer op. Maar ik was vooral woest! Niet op Fraser of op Cramer Spence, maar op mezelf.

Ik kon er niet meer onderuit: we gingen terug naar huis.

Drie weken later huurde ik een busje om de spullen die we hadden overgehouden te verhuizen van Liverpool naar Southwell, een klein handelsplaatsje in Nottinghamshire. Na krap drie uur rijden ging het busje de bocht om en reed de doodlopende weg in waar ik was geboren en getogen. Ons huis was het laatste van vijf rijtjeshuizen uit de jaren zeventig aan de linkerkant van de straat. Ertegenover stonden vijf bijna dezelfde huizen. Ik liet me nog verder onderuitzakken, terwijl ik met mijn ogen beide kanten van de straat afspeurde, op zoek naar een teken van leven. Er was acht jaar verstreken. Er leek niet veel veranderd. Dat gold ook voor mezelf. Dit was wel heel ver verwijderd van de triomfantelijke kijk-mij-nou heldenterugkeer uit mijn dromen. Het tegendeel zelfs. Alle voorspellingen van de burens, van oude vrienden, van rapporten en van de postbode waren uitgekomen.

Aan het eind van de straat stond nog één huis los van de blokken, het huis dat door iedereen 'het grote huis' genoemd werd. Daar keek ik niet naar. Nog niet.

Ik reed het busje zo aarzelend de lichte helling van de oprit van mijn ouders op dat de motor afsloeg. Ik draaide de contactsleutel om en probeerde op adem te komen. Mijn ogen werden voor de zoveelste keer die dag vochtig en dus was het eerste dat mijn moeder zag toen ze de voordeur openrukte en het tuinpad af beende,

haar jongste dochter die grienend als een baby een snottenbel afveegde aan haar mouw.

Had ik al gezegd dat ik een emotioneel wrak was? Daarom was ik ook zó dankbaar voor het feit dat mijn moeder zo slim was geweest om te regelen dat Maggie een week bij haar oma van vaderskant logeerde, terwijl ik de boel in Southwell regelde.

Mijn moeder stapte in het busje, gaf me een keurig gestreken zakdoek en greep mijn hand stevig vast. Met haar andere hand draaide ze mijn gezicht voorzichtig naar zich toe en keek me diep in de ogen, tot in mijn verbrijzelde ziel.

‘Welkom thuis, lieverd. Welkom thuis! Goed. Ik ga het water opzetten. Bedenk wel dat dit geen stap terug is, of een stap in een slangenkuil. Dit is een pas voorwaarts en opwaarts! Je hebt een zware tijd achter de rug. Het is werkelijk een dráma en ik heb zo met je meegeleefd dat ik mijn tanden bijna kapot heb geknarst. Maar nu ben je thuis. Vandaag verder geen tranen meer. Vandaag is het feest. Onze dochter is thuis!’

Ze huppelde met haar soepele danseressenlijf het huis weer in om thee te zetten. Haar grijze paardenstaart was de enige aanwijzing dat ze recht had op seniorenkorting. Mam had vast een van haar mooiste porseleinen schalen klaargezet met zelfgemaakte koekjes en mijn lievelingschocolaatjes. En de groene mok met blauwe stippen tevoorschijn gehaald die ik van Esther, mijn oudste zus, op mijn zestiende verjaardag had gekregen. Ze had vast het tafelkleed gestreken en een vaas met verse bloemen in mijn favoriete tinten – rood, paars en blauw – op tafel gezet. Ik twijfelde er geen moment aan dat mijn moeder mijn thuiskomst had beschíkt met die onverwoestbare liefde van haar. Een liefde die nog taaier was dan mijn vele pogingen om me ervoor af te sluiten.

Ik besloot even in het busje te blijven zitten. Ik keek naar de tuin, naar het glanzende groene babyfruit in de Bramley-appelbomen. Ik deed alsof ik volledig opging in de geraniums, de dahlia’s en de licht-roze clematis die tegen het hek omhoog groeide. Ik verdiepte me zorgvuldig in de voorkant van het huis, keek naar de grote erkers en de Victoriaanse lamp naast de deur, en liet mijn blik langzaam naar

het hek dwalen dat de voortuin van de achtertuin scheidde. Toen keek ik verder, naar links, centimeter voor centimeter. Ik dwong mezelf om langzaam adem te halen, mijn handen rustig op het stuur te houden en er verder niet moeilijk over te doen. Ik bereidde mezelf erop voor dat hij weg was, of veranderd, of dood. Maar daar stond hij. Voor het grote huis. Voor Davids huis. De wilg.

Vanachter het stuur van het busje nam ik hem in me op. Het mooiste stuk van mijn hart lag daar, onder die oude wilg, vlak bij de plek waar ik mijn initialen, RH, onder de D en de C van David had gekerfd. Aan de kleur en de vorm van de bladeren kon ik zien welke maand het was. En als ik eronder lag te kijken hoe de zonnestralen door de takken spikkelden, kon ik aan de hand van de plek waar de schaduw viel raden hoe laat het was.

Ik bleef zitten en liet mezelf een blik op mijn herinneringen werpen, alsof ik in een gestolen schatkist gluurde, of in andermans dagboek. Die blik gaf me de kracht om een glimlach op mijn gezicht te plakken en mijn schouders te rechten, zoals het de dochter van een stijldanskampioen betaamt.

Toen ging ik het huis in waarvan ik gezworen had er nooit meer een voet over de drempel te zetten.

Vier uur later zat ik onderuitgezakt aan de keukentafel thee te drinken en te wachten op de volgende horde. Het slaan van de voordeur had mijn vaders thuiskomst aangekondigd. Mam, die aan het aanrecht cakejes stond te glazuren voor een van de vele 'gevallen' die ze zich had aangetrokken, repte zich naar de hal. Ze probeerde te fluisteren, dat moet ik haar nageven.

'Gil, waar heb je gezéten? Ik heb toch gezegd dat Ruth hier rond enen zou zijn? Het is bijna vijf uur. Nu moesten we het busje alleen uitladen!' Er klonk wat vaag gemompel. 'Ze zit in de keuken. Geef haar alsjeblieft het gevoel dat ze welkom is.'

Pap kwam de keuken binnen. Hij zag er oud uit. Hij had nog steeds een dikke bos haar op zijn hoofd, en hij stond – net als mijn moeder – zo rechtop dat het leek alsof hij een bezemsteel onder zijn blouse had. Maar hij had duidelijk niet zo veel energie meer als vroeger, hij leek net een zaklamp waarvan de batterij bijna leeg was.

Misschien had dat te maken met het feit dat ik in zijn keuken zat. Of met het feit dat het nu tijdelijk ook mijn keuken was.

‘Hoi, pap.’

Hij knikte. ‘Ruth’ – zijn ogen schoten alle kanten op, behalve de mijne – ‘je bent er.’

‘Ja, dank je.’

‘Koffie?’

‘Ik heb al thee.’

‘Mooi. Nou. Ik heb nog wat papierwerk te doen. Ik zit in de studeerkamer.’

Hij deed de deur open en bleef staan, met zijn hand op de deurknop. Ik zag gewoon voor me hoe mam vanuit de hal naar hem stond te gebaren. Hij kuchte.

‘In ieder geval. Het is leuk je te zien. Ik ben blij dat je er bent.’

Hij vertrok.

O pap, dacht ik, meen je dat nou? ‘Leuk?’

Ik probeerde het me niet aan te trekken. Niet het gevoel te hebben dat hij mijn hart in de pedaalemmer had gekwakt. Ik wist dat het niet alleen zijn schuld was. Maar ik voelde me zwak, moe, bang en verloren.

Leuk?

Om mijn gedachten af te leiden van het armoedige welkom, staarde ik naar de bodem van mijn theemok en overpeinsde de achteloze opmerking van mijn moeder over het uitladen van het busje. Mam had niet alleen op paps schuldgevoel gewerkt – op zich al ongebruikelijk – maar ik kon me niet herinneren haar ooit eerder te hebben horen liegen.

We hadden het busje niet alleen uitgeladen. Tegen de tijd dat mam en ik de schuifdeur open hadden gemaakt, was er vanuit het grote huis een enorme tropische vogel aan komen fladderen die ons haar hulp aanbood. De tropische vogel heette ‘Ana Luisa’. Feitelijk was ze een jonge Braziliaanse, gekleed in een zomerjurk met franjes en veren in alle kleuren van de regenboog, inclusief een bijpassende sjaal om haar hoofd en een enorme rode zonnebril. Toen ze die optilde, onthulde ze ogen als chocolademeertjes en een huid als roomboterbabbelaars. Onder die jurk school het lichaam van

een amazone – en zo sterk was ze ook. Ze lachte voortdurend, zweette geen druppel, raakte niet buiten adem en haalde meer dozen leeg dan mam en ik bij elkaar.

‘Ja, ik moet wel sterk zijn om dat grote, stoffige huis van meneer Arnold schoon te maken. Als meneer David thuis is, ruimt hij zijn eigen rommel wel op, geen probleem. Maar meneer Arnold? Mensenkinderen, die gaat zo op in zijn studie, zijn belangrijke onderzoek, het voorbereiden van een lezing of het schrijven van het volgende hoofdstuk van zijn boek, dat hij niet eens merkt dat hij het gas laat branden, of een paar schoenen midden in de hal laat liggen waardoor hij de kans loopt te struikelen en zijn hoofd te verbrijzelen op die natuurstenen. Ik zal je vertellen: als ik er niet was om voor hem te zorgen, dan weet ik niet wat er van hem terecht zou komen. Hij zou verhongeren, terwijl hij zich in die studeerkamer verdiepte in een of andere oude boekrol met een tienduizend jaar oud boodschappenlijstje van een Egyptische oude dame erop.’

Ik was zo’n beetje gestopt met luisteren bij het horen van ‘als meneer David thuis is’. Was het grote huis nog steeds ‘thuis’ voor meneer David? Waarom was hij niet getrouwd met een beeldschone tv-producer die met hem over de wereld reisde om zijn natuurprogramma voor kinderen op te nemen en tussen de opnames door een penthouse te huren? Waarom woonde hij niet op een boerderij waar een vrouw met een bos op haar wangen (die er haar hand niet voor omdraaide om voor het ontbijt een paar stieren te castreren) hem opwachtte met zelfgemaakt ijs en een rugmassage? Waar waren zijn kinderen, die met blond haar en blauwe ogen uitkeken naar de schatten die papa van zijn reizen had meegenomen? Waarom besteedde hij zijn vrije tijd niet aan kampeeruitjes, ging hij niet met hen bergbeklimmen, leerde hij hun geen vissen, of hoe je een vuurtje maakt van dode bladeren?

En als David soms thuiskwam, was hij er dan nu ook? Of zou hij gauw komen? Dit jaar nog? Deze maand? En hoe kon ik daarnaar informeren zonder dat mijn stem me zou verraden, mijn hoofd zou gaan draaien en mijn benen het zouden begeven?

Terwijl de klok de uren van de slapeloze nacht wegtikte, lag ik in bed naar het flintertje maan te kijken dat tussen mijn oude gordijnen door te zien was. Het leek allemaal nog hetzelfde; hetzelfde bed, dezelfde lichtblauwe muren. Het was allemaal fris en schoon, maar door de fresiagueur die bij de bloemen in de vaas op de kaptafel vandaan zweefde, rook het nog precies hetzelfde. Potloodslijpsel, zeepjes met rozengeur en een vaag vleugje van de nagellakremover die ik altijd had gebruikt om de mooiigheid van mijn verplichte dansvoorstellingen van me af te schrobben ...

In het maanlicht kon ik de omtrek zien van de afbeeldingen aan de muur tegenover me: mijn schetsen en tekeningen van dieren, reptielen en vogels. Een paar insecten. Stuk voor stuk nagetekend van levende exemplaren, allemaal wetenschappelijk verantwoord, en met Davids wetenswaardigheden erbij over de soort, leefomgeving, eetgewoontes en andere informatie die hij relevant vond.

Achter elke afbeelding school een verhaal, een speurtocht, een avontuur. Een herinnering. Ze gaven me troost, die gedachten aan de zonnige dagen uit mijn jeugd. Ooit was ik erin geslaagd hier gelukkig te zijn. Te overleven. Toen had ik geweten wie ik was. Zou ik dat opnieuw kunnen?

Uiteindelijk viel ik toch in slaap en holde ik met de dieren door mijn dromen. We renden snel en gejaagd. Om te ontsnappen aan de duisternis die ons achtervolgde. Wanhopig op zoek naar veiligheid. Op zoek naar huis.

Hoofdstuk 2

De volgende morgen sleepte ik mezelf uit bed om de zaken af te handelen met de man die het huurbusje kwam halen. Ik bedacht dat ik, nu ik toch uit bed was, net zo goed koffie kon gaan zetten. Ik schuifelde in mijn pyjama de keuken in en vond een briefje op de keukentafel. Op een stevig kaartje, met mijn moeders initialen in de bovenhoek, stond:

*In het buurthuis om de bingo te organiseren. Terug om 12.37.
Breng alsjeblieft de taart naar bijgevoegd adres. M. XX*

PS Ik vind het heerlijk je hier thuis te hebben. Je bent mooier dan ooit! (Alleen wel zorgelijk mager.)

Mijn eerste neiging was om het briefje te verfrommelen en in de afvalbak te gooien. Of terug in bed te gaan, zodat ik kon doen alsof ik het niet gezien had. Toen veranderde ik van gedachten door het bekende kraken van de trap – mijn vader kwam naar beneden. Elkaar thuis de hele dag proberen te ontlopen, wadend door een zee van sluimerende teleurstellingen, leek me vermoeiender dan een broek aantrekken en een paar straten verderop een taart afleveren. Ik dronk mijn koffie boven op, trok schone kleren aan, deed mijn dikke bos gespleten haarpunten in een paardenstaart en poetste snel de cafeïne van mijn tanden, voordat ik me wapende om de uitdaging met het stadje aan te gaan.